

วัดราชาธิวาส

ประวัติความเป็นมา

วัดราชาธิวาส เป็นวัดโบราณ สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อวัดสมอราย สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ในรัชกาลที่ ๑ ทรงปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะทรงผนวชได้เคยเสด็จประทับวัดนี้ ครั้นเสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติแล้วได้โปรดให้ปฏิสังขรณ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วพระราชทานนามใหม่ว่า วัดราชาธิวาสวิหาร ซึ่งแปลว่า วัดอันเป็นที่ประทับของพระราชา ได้รับยกฐานะเป็นพระอารามหลวง เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๖๗

สถานะและที่ตั้ง

วัดราชาธิวาส เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๓ ถนนสามเสน ๙ แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ ๓๔ ไร่ ๒ งาน ๖๓ ตารางวา

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคามุงกระเบื้อง สร้างขึ้นแทนพระอุโบสถหลังเก่าที่ชำรุดทรุดโทรม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงออกแบบสร้างใหม่ โดยรักษาผนังพระอุโบสถเดิมด้านหลังไว้ โดยทรงวางแนวเสา และผนังโบสถ์ใหม่คร่อมโบสถ์เก่าไว้ ลักษณะรูปทรงและลวดลายเลียนแบบสถาปัตยกรรมขอม มีเสาดำไลรอบ ภายในพระอุโบสถกันเป็น ๓ ห้อง ห้องแรกเป็นโถงทางเข้าสู่ห้องกลาง ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระประธาน ภายใต้พุทธบัลลังก์บรรจูประบรมราชสรีรังคารของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถเล่าเรื่องพระเวสสันดรชาดก ทั้ง ๑๓ กัณฑ์ ฝีพระหัตถ์ทรงร่างของสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ผู้เขียนภาพ คือ นายริโกลี ชาวอิตาลีเลียนเป็นจิตรกรรมอันเป็นวิธีการแบบใหม่ในสมัยนั้น

ห้องหลังสุด ประดิษฐานพระสัมพุทธวิมลโนภาส พระประธานองค์เดิมของวัดภายใต้พุทธบัลลังก์บรรจูประบรมราชสรีรังคารของสมเด็จพระศรีสวรินทราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

พระประธาน ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ พระนามว่า **พระสัมพุทธพรรณี**

พระเจดีย์ ประดิษฐานอยู่หลังพระอุโบสถ เป็นพระเจดีย์ที่มีอยู่ก่อนแล้ว เมื่อถึงรัชกาลที่ ๕ โปรดให้ปฏิสังขรณ์ใหม่สร้างเป็นรูปทรงเลียนแบบสมัยศรีวิชัย ครอบพระเจดีย์องค์เดิม ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สร้างต่อโดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ เป็นผู้ควบคุมการออกแบบและก่อสร้าง เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาแบบมหายาน

ศาลาการเปรียญ อยู่ด้านหน้าวัด เป็นอาคารสร้างด้วยไม้สักทั้งหลังที่สวยงาม สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงให้สร้างเลียนแบบศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี (ซึ่งเป็นท้องพระโรงเก่าสมัยพระเจ้าเสือ กษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา) เสาเป็นไม้ขนาดใหญ่ หลังคามุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ มีมุขและมุขลดทั้งหน้าหลัง หน้าบันทั้ง ๒ ด้าน มีตราเครื่องหมายเป็นสำคัญ คือ ด้านหน้า (ด้านแม่น้ำเจ้าพระยา) มีตราจุลมงกุฎ หรือพระเกี้ยว อันเป็นพระราชลัญจกรในรัชกาลที่ ๕ ด้านหลัง (ด้านตะวันออก) มีตราวชิราวุธ อันเป็นพระราชลัญจกรในรัชกาลที่ ๖ ศาลาการเปรียญหลังนี้เป็นสถาปัตยกรรมไม้ขนาดใหญ่และสวยงาม

พระตำหนักพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นอาคารทรงไทย ประดับช่อฟ้า ใบระกา เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นทรงผนวช และทรงจำพรรษาอยู่ที่วัดสมอราย (วัดราชาธิวาส) นี้

ตำหนักสมเด็จพระพันปีหลวง เดิมเป็นที่ประทับของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ย้ายมาจากพระราชวังพญาไททั้งหลัง มาสร้างขึ้นที่วัดราชาธิวาสวิหารนี้ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๕

พระตำหนัก ๔ ฤดู เป็นอาคารที่สร้างขึ้นใหม่เป็นแบบตึก สร้างขึ้นโดยจำลองพระตำหนัก ๔ ฤดูในวังสุโขทัยที่รื้อออกไป มีวัสดุที่มาประกอบได้เพียงประตูและหน้าต่างเท่านั้น ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๘ ตัวอาคารเป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของพระอุโบสถ

อาคารพระธรรมวโรดม ๑๐๐ ปี เป็นอาคารแบบไทยประยุกต์ ขนาดกว้าง ๑๐.๕๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร ๓ ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องโถงใช้เป็นห้องประชุม

ปัจจุบัน พระธรรมกวี (ลือชัย คุณวุฒิโฒ) เป็นเจ้าอาวาส